

KRALJEVINA JUGOSLAVIJA

UPRAVA ZA ZAŠTITU

Klasa 23 (2)

INDUSTRIJSKE SVOJINE

Izdan 1. Decembra 1930.

PATENTNI SPIS BR. 7583

Dr. Kalman Nosedá, inženjer-hemičar, Budapest, Mađarska.

Sapun, tiskov kalup za izradu sapuna i nosač za sapun.

Prijava od 25. maja 1928.

Važi od 1. maja 1930.

Traženo pravo prvenstva od 29. oktobra 1927. (Mađarska).

Da sad poznati sapun sa neprekidnom površinom upihtija se pri ležanju posle upotrebe za kraće ili duže vreme i onda, kad je sapun vrlo tvrd. Radi tog upihtijanja beskorisno se troši jedan deo sapuna, što znači znatan gubitak. Pokušavano je da se taj nedostatak ukloni i na taj način, što se je u poznati sapun uglavljivala drška sa oknom pa se je sapun vešao za to okno. Ali u praksi se nije pokazalo ni takvo obrazovanje kao dobro, jer je drška, koja je strčala iz sapunovog oblika, sprečavala nesmetanu upotrebu sapuna i jer je drška ispadala iz sapuna, kad je sapun omekšao.

Cilj je ovog pronalaska, da se u naročito obrazovanom tiskovnom kalupu izradi sapun, koji se za vreme svog celog trajanja može nesmetano upotrebiti i osim toga pomoću naročitog nosača može praktično do 100% da se iskoristi.

Prema tome, po ovom pronalasku izrađuje se sapun pomoću tiskovog kalupa, koji je snabdeven jednim ili sa više trnova, tako, da oblik sapuna ima jedan ili više otvora, dok za držanje sapuna izvan upotrebe, služi nosač, koji ima jedan ili više šiljaka, dakle obrazovan kao neka grabulja; sapun se svojom bušotinom veša o šiljak nosača, pri čemu je celishodno, da se šiljak izradi na celoj dužini u jednoj i istoj debljini uspravljen vodoravno, tako, da deo šiljka, koji prevazilazi širinu sapuna, odstupa od vodoravnog pravca samo za toliko, da sapun ne može sam skliznuti

sa šiljka. Nosač ima osim toga ispod šiljka odnosno ispod sapuna neki tanjir, koji je udešen za skupljanje kapljica.

Na priloženom crtežu predstavljen je radi primera sapun u jednom izvedenom obliku, tiskov kalup u dva izvedena oblika a nosač opet u jednom izvedenom obliku.

Sl. 1 je izgled spreda sapuna, koji sačinjava ovaj pronalazak, i koji ima skroz jednu bušotinu.

Sl. 2 je izgled sa strane tog sapuna.

Sl. 3 pokazuje poprečni presek jednog izvedenog oblika tiskovog kalupa, koji sačinjava ovaj pronalazak.

Sl. 5 predstavlja u perspektivi nosač za sapun, koji sačinjava ovaj pronalazak, a koji je obrazovan kao zidni nosač.

Sapun —1— (sl. 1) snabdeven je bušotinom —3— koja se na obe strane završava u obliku levka —2—; ti levci —2— (sl. 2) uprošćavaju i olakšavaju navlačenje sapunove bušotine —3— na šiljak —4—.

U proizvodnji sapuna upotrebljavaju se naročito tiskovi kalupi, koji su sa strane razdeljeni (sl. 3) i takvi koji su zatvoreni (sl. 4). Za izradu levkova i bušotina smešten je u srednjem delu u oba kalupa —5— trn —6— odnosno protivni trn —6— koji su za izradu levkova naročito obrazovani.

Ploča —8 (sl. 5) zidnog nosača, koji služi za držanje sapuna, obrazovana je na zadnjoj strani t. j. na strani okrenutoj zidu sa oknom —9—, koje se spreda ne vidi a pomoću kog se nosač može obesiti o

neku kuku (ekser) pričvršćenu u zidu. Iz sredine ploče —8— strči vodoravni šiljak —4— koji služi za vešanje sapuna, a koji je u celoj svojoj dužini podjednako debeo i koji je preko širine sapuna vrlo malo savijen na više, da se spreči, da sapun sam sklizne sa šiljka. Najpodesnije je, da se savijanje šiljka izvede najviše do 10°, jer bi se inače pri skidanju sapuna sa šiljka, ali naročito pri navlačenju sapuna na šiljak, odrubljivali delići sapuna, što bi proizrokovalo gubitak u materijalu. Da trenje nastane što manje, izrađuje se šiljak iz vanredno glatkog materijala, sa vrlo malim koeficientom trenja (na pr. od nikela).

Na donjem delu ploče —8—, ispod šiljka —4— nastavlja se tanjir —10—. U tom tanjiru smešten je umetak —11—, čiji se gornji sloj sastoji iz porozne gume, ali do nji sloj iz pune gume.

Umetak —11— prima deliće sapuna, koji kaplju sa mokrog sapuna, obešenog na šiljku —4—, pa ih skupija, tako da se oni mogu potpuno iskoristiti, kad se uhvati za nastavak —12— umetka —11— i ovaj izvadi iz tanjira —11— pa se upotrebi kao sredstvo za pranje.

U granicama njihove konstrukcije i dejstva mogu karakteristike ovog pronalaska slobodno da se menjaju, a da se time ne menja sam pronalazak.

Tako mogu na pr. bušotina i levci u sapunu da se izrade nekim proizvoljnim alatom (svrdlom) u gotovom sapunu; levci mogu eventualno da se izostave i ako je njihovo smeštanje celishodno.

Trn i protivni trn u tiskovom kalupu ne moraju neophodno da budu u središtu kalupa, a tako isto i bušotine ne moraju biti centrične. Pri odgovarajućem produženju trna u tiskovom kalupu, može se izostaviti protivni trn.

Ako se pri netačnom radu tiskovog kalupa ne bi oba trna podudarala, ili ako se smesti samo jedan trn, onda će u bušotini sapuna zaostati tanak poprečni sloj koji se lako skida pri navlačenju sapuna na šiljak nosača. Najcelishodnije je da se trn obrazuje ravnomerno po celoj njegovoj dužini; na pr. kod koničnog obrazovanja

trna, trenje je suviše veliko, radi toga se pri najpažljivijem obrazovanju ne uspeva da se izbegnu gubitci u materijalu.

Može i nosač da se obrazuje tako, da istovremeno drži dva ili više sapuna, pri čemu se mora namestiti više šiljaka na nosaču a pored toga ili jedan veći tanjir sa umetkom ili više manjih tanjira. Vešanje nosača za zid može se izvesti na koji bilo način na pr. i pomoću poznatih gumenih pločica pneumatički. Nosač se ne mora izraditi iz jednog komada, nego mogu njegovi sastavni delovi odvojeno da se pričvrste. Zatim umetak u nosačevom tanjiru ne mora da se sastoji iz dva sloja gume. Odgovara celji svaki umetak, koji prima (upije) deliće sapuna, pa ih sakuplja, i koji može služiti kao sredstvo, za pranje.

Materijal i dimenzije sapuna, kalupa i nosača mogu kao što je prirodno slobodno da se izaberu.

Patentni zahtevi:

1. Tiskov kalup za izradu sapuna naznačen time, što ima jedan ili više trnova, koji su smešteni na jednom ili na dva dela kalupa, a pomoću koga se izrađuje sapun, kroz čije telo prolazi jedna ili više bušotina, koje na krajevima prelaze u danom slučaju u levak.

2. Jedan izveden oblik tiskovnog kalupa prema zahtevu 1, naznačen time, što ima dva trna, odgovarajući obrazovana za izradu levaka, koji su smešteni u oba dela kalupa.

3. Nosač za držanje sapuna, prema zahtevima 1 i 2 naznačen time, što ima jedan ili više šiljaka, koji služe vešanje sapuna,

4. Jedan izveden oblik nosača prema zahtevu 3, naznačen time, što ima šiljak, koji je u celoj svojoj dužini podjednako debeo, pa je upravljen vodoravno i iznad širine sapuna savijen na više najviše za 10°.

5. Jedan izveden oblik nosača prema zahtevima 3 i 4 naznačen time, što ima tanjir smešten ispod šiljka i umetak, koji se može umetnuti u tanjir i koji prima i skuplja deliće materijala, što kaplju sa sapuna, a koji služi kao sredstvo za pranje.

Fig. 1.

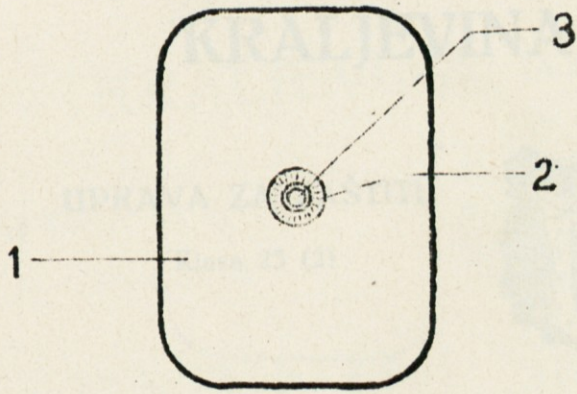

Fig. 2.

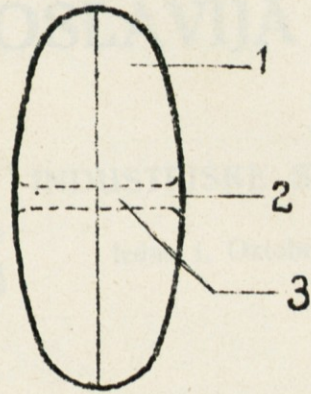

Fig. 3.

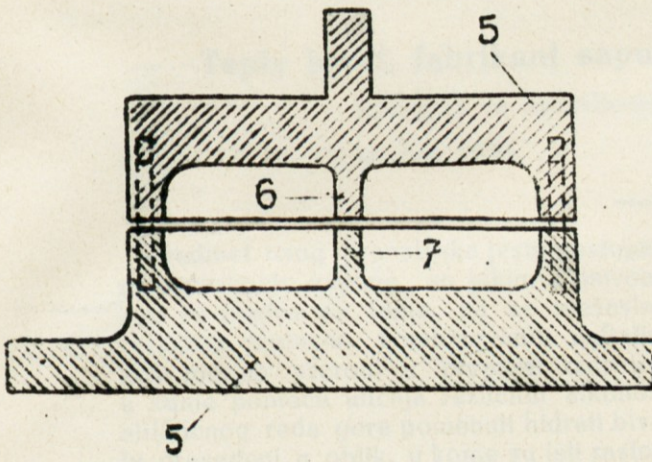

Fig. 4.

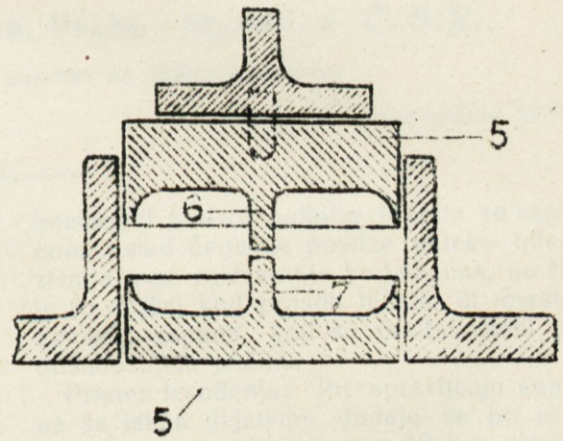

Fig. 5.

